

Lausunto Väylävirastolle luonnoksesta valtion väyläverkon investointiohjelmaksi vuosille 2025-2032

Kaupunginhallitus 18.12.2023 § 390
475/08.00.00/2023

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman, Liikenne 12 – suunnitelman, toimeenpanoa.

Investointiohjelmassa esitetään lähivuosien tärkeimmät liikenneinfrahankkeet, jonka talouskehysten määrittelee Liikenne 12-suunnitelma. Vuosia 2025-2032 koskeva investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Väyläverkon investointiohjelma sisältää kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita.

Väylävirasto pyytää avoimella lausuntopyynnöllä vuosittain päivitettävästä investointiohjelmasta lausuntoja, joiden kautta tulee esille sidosryhmien tietoa ja näkökulmia investointiohjelmaan liittyen. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 22.12.2023.

Väylävirasto pyytää tarkastelemaan investointiohjelman luonnosta seuraavassa esitettyjen kysymysten kautta.

1. Onko mielestänne investointiohjelmassa kokonaisuutena onnistuttu vastaamaan sille asetettuihin tavoitteisiin ja muuttuneeseen toimintaympäristöön?
2. Ovatko investointiohjelman perustelut vaikutusten kautta tasapuoliset ja selkeät?
3. Miten muuttaisitte investointiohjelmaa Liikenne 12 mukaisen liikennemuotokohtaisen talouskehysten puitteissa ja miten perustelette muutosten paremmat vaikutukset?
4. Miten kehittäisitte investointiohjelman laatimisen prosessia, sen päivittämistä ja seuranta?
5. Minkä investointiohjelman ulkopuolisten kohteiden suunnittelua tulisi vaikuttavuuden perusteella edistää lähivuosina?
6. Miten muuten haluatte kommentoida investointiohjelmaa?

Ylöjärven kaupungin lausunto:

Investointiohjelman selkeyden kannalta on hyvä, että eri rata-, maantie- ja vesiväylähankkeet on jaoteltu omiin liiteraportteihinsa. Esitystapaa pidetään näin ollen selkeänä. Investointiohjelman laatimisen prosessin, päivittämisen ja seurannan kannalta Ylöjärven kaupunki pitää tärkeänä, että prosessi päivittämisen ja seurannan osalta on ennakoitavissa. Lausuntokierroksen on hyvä tapahtua säännönmukaisesti aina samaan aikaan vuodesta.

Rataverkon kehittämisessä painotus on pääväylissä. Ylöjärven kaupunki pitää hyvänä, että pitkäjänteistä rahoitusta ja selkeän hankekokonaisuuden muodostamista vaativa pääradan Helsinki-Tampere-välin peruskorjaus on esitetty ohjelmaan. Peruskorjauksen kustannusarvio on 375 M€ ja siihen sisältyy myös suunnittelu. Pääradan korjauksen vaikutukset heijastuvat valtakunnallisesti laajalle alueelle. Yhdessä Tampereen henkilöratapihahankkeelle (TAHERA) hallituksen talousarviossa esitetyn 164 M€ kehittämisrahan kanssa pääradan

peruskorjaushanke luo tulevaisuuden edellytyksiä henkilöjuniikenteen kapasiteetin nostolle Tampereen ympäristössä.

Investointiohjelman luonnoksessa todetaan, että raakapuun kuormauspaikkojen erilaisiin kehittämistarpeisiin varaudutaan jatkossakin. Kuormauspaikkojen parantamiseen on investointiohjelman talouskehelyksessä varattu ohjelmakaudella 16–40 M€ ja kehittämiseen 25 M€, toteuttamispäätösten perustessa kohteiden suunnitteluvalmiuteen, kustannusarvioihin sekä toteutettavuuteen. Luonnoksessa nostetaan esiin, että raakapuukuljetusten ja kuormauspaikkojen tehokkaan toiminnan kannalta on tärkeää, että kuormauspaikat mahdollistavat yhä laajemmin 24 vaunun mittaisten tai pidempienkin kokojunien (27–30 vaunua) kuormaamisen yhdellä raiteella ja että varastoalueet ovat riittävän laajoja.

Ylöjärven kaupunki korostaa, että Ylöjärven nykyisellä raakapuun kuormauspaikalla edellä mainitut tehokkuustavoitteet eivät toteudu, minkä vuoksi MAL-ohjelmaan sisällytettyä Ylöjärven raakapuuterminaalin siirtohanketta tulee edistää aktiivisesti. Käynnissä olevan esiselvitysvaiheen jälkeen on tarkoituksenmukaista edetä viiveettä hankearviointiin. Väyläviraston kuormauspaikkaverkkoa koskeissa selvityksissä vuosilta 2022 ja 2023 todetaan, että Ylöjärvellä kuormattaisiin todennäköisesti enemmän puuta jos kuormauspaikan kapasiteetti ja käytettävyys sen mahdollistaisivat. Alueella on huomattava hakkuupotentiaali ja etäisyydet muille kuormauspaikoille ovat pitkiä.

Ylöjärven kaupunki haluaa kiinnittää huomiota kaupunkiseutujen MAL-rahoituksen turvaamiseen myös tulevaisuissa investointiohjelmissa, jotta yhteisrahoitteisia hankkeita voidaan edistää pitkäjänteisesti. Lausuttavana olevassa luonnoksessa todetaan, että Tampereen kaupunkiseudulla yhteisesti rahoitettavat ratoja koskevat investoinnit kytkeytyvät keskeisesti lähijuniikenteen edistämiseen. Investointiohjelmaluonnoksessa nostetaan MAL-hankkeiden osuudessa perustellusti esiin Ylöjärven raakapuukuormauspaikan siirto (kustannusarvio 10 M€) sekä Ylöjärven suunnan lisäraiteiden jatkosuunnittelu. Ylöjärvi pitää tärkeänä, että käynnissä olevan pääradan Lielähti-Lakiala kaksoisraiteen yleissuunnitelman ja YVA:n jälkeen osoitetaan rahoitusta Lielähti-Lakiala kaksoisraiteen seuraaville suunnitteluvaiheille, vaikka Lielähti-Parkano-rataosuus on jäänyt investointiohjelman luonnoksessa rahoituksen ulkopuolelle.

Pääradan kehittämishankkeiden rinnalla Ylöjärven kaupunki pitää hyvin tärkeänä, että MAL-rahoituksessa huomioidaan myös Tampereen seuturaitiotien valtiosuukien varmistaminen tuleviin suunnittelu- ja toteutusvaiheisiin.

Maantiehankkeiden osalta Vt3 Ylöjärvi-Hämeenkyrö ei ole esitetty kuuluvaksi investointiohjelmaan 2025-2032. Ylöjärven kaupunki haluaa edelleen korostaa Ylöjärvi-Hämeenkyrö -välin edistämistä ja tiesuunnitelman käynnistämistä myös Ylöjärven keskustaajaman päässä. Väylä liittyy keskeisesti Ylöjärven keskustaajamassa vireillä oleviin mm. Uuden Kuruntien yritysalueen ja Siltatien alueen asemakaavoitushankkeisiin. Hankkeella on toteutessaan vaikutusta liikennevirran kohdistumisella kaupungin katuverkolle, mikä muun muassa hankaloittaa tällä hetkellä uusien asemakaavojen yhteydessä tehtävien liikennemääräarvioiden laatimista.

Ylöjärven kannalta tärkeä liikenneväylä on myös Kantatie 65 Tampere-Virrat. Kyseessä on alueellinen päätie, joka on suurin ja pääasiallinen pohjois-eteläsuuntainen kulkuyhteys niin Ylöjärven kaupungin sisällä kuin Tampereelta pohjoiseen liikennöitäessä. Voimassa olevassa Maakuntakaavassa 2040 Kantatie

65 on Ylöjärven alueella merkitty Kyrönlahdesta pohjoiseen Virtain rajalle asti merkittävästi parannettavaksi valtatieksi tai parannettavaksi kantatieksi. Ylöjärven kaupungin näkemys on, että KT65:lle olisi tarpeen käynnistää Kyrönlahdesta pohjoiseen päin suuntautuvalle osuudelle yleissuunnitelman laatiminen sekä YVA. Suunnittelussa tulisi tarkastella ratkaisuja tien turvallisuuden parantamiseksi ja liikenteen sujuvoittamiseksi. KT65 on myös merkittävä rahtiliikenteen reitti maanlaajuisestikin.

Suurien maantiehankkeiden lisäksi Ylöjärven kaupungissa kannetaan huolta myös alempiluokkaisten teiden kunnosta.

Oheismateriaali	Lausuntopyyntöaineisto
Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa Väylävirastolle selosteosan mukaisen lausunnon ja tarkastaa tämän pykälän kokouksessa.
Päätös	Hyväksyttiin. -----

Maankäyttöinsinööri poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18.47. Kehityspäällikkö poistui kokouksesta tämän asian jälkeen klo 18.51.